

DICCIONARI
DE SINÒNIMS
ANTÒNIMS I IDEES AFINS

edicions
bromera

A

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

a f.

1. no saber ni la a

no saber ni les beceroles
no saber el beabà
no saber ni xufa
no saber ni pruna
no saber un borrall
no saber ni senyar-se
no saber on té la mà dreta
no saber quants dits té en la mà
no saber on té la cara
no saber ni mocar-se
ser més burro que Tacó
↔ *ser un pou de saviesa*
saber-la llarga

2. prendre la a per la be

confondre el cul amb les
tèmpores
confondre els ous amb els
caragols
confondre la gimnàstica amb
la magnèsia
prendre una cosa per l'altra
↔ *endevinar la tecla*

a posteriori [latí] loc.

posteriorment
després
↔ *a priori*

a priori [latí] loc.

amb antelació
a la bestreta
per endavant
anticipadament
anteriorment
abans
↔ *a posteriori*

àbac m.

- [*objecte de fer càlculs*]
comptador
calculador
- [*part d'una columna*]
capitell

abadeger -a adj. i m. i f.

bacallaner -a

abadejo m.

- [*tipus de peix*]
bacallà

2. [pop.] [*òrgan sexual*]

vagina
vulva
naixença
fíga [pop.]
bacora [pop.]
cony (m.) [vulg.]
parrús (m.) [pop.]
parrussa [pop.]
xona [pop.]
clòtxina [pop.]
petxina [pop.]
tellina [pop.]
conill (m.) [pop.]
tomata [pop.]
carxofa [pop.]
pasquala [pop.]
poma [pop.]
patata [pop.]
solc (m.) [pop.]
tall (m.) [pop.]
clot (m.) [pop.]
coveta [pop.]
olla [pop.]
trull (m.) [pop.]
mostatxo (m.) [pop.]

3. partir-se l'abadejo

partir-se el bacallà
anar a guany i a pèrdues
fer parts
fer compares i comares
↔ *tirar cada u pel seu cantó*

4. tallar l'abadejo

tallar el bacallà
remenar les cireres
ser l'amo del carxofar
ser l'amo del ball
portar la batuta
portar els pantalons
portar les calces
portar la veu cantant
tindre la paella pel mànec
fer i desfer
↔ *ser un zero a l'esquerra*
no pintar fava

abadia f.

abadiat (m.)
monestir (m.)

convent (m.)

cartoixa
cenobi (m.)

abaixar

- v. tr. [*fer descendir*]
disminuir
reduir
minorar
↔ *apujar*
augmentar
- v. tr. [*fer més baix*]
rebaixar
disminuir
abaratar
minorar
↔ *apujar*
augmentar
incrementar
- v. tr. [*fer anar avall*]
acalar
abatre
↔ *hissar*
alçar
- v. pron. [*fer corbar el cos*]
inclinat-se
acatxar-se
ajupir-se
aponar-se
acotar-se
↔ *alçar-se*
dreçar-se
- v. pron. [*no valorar-se*]
humiliar-se
rebaixar-se
menysprear-se
acalar-se

abajocat -ada adj.

fava
favot -a
panoli
bleda
babau -a
bambau -a
figa
bacora
moniato
alficòs
albercoc

bovo -va
 ximple
 beneït -a
 badoc -a
 terròs
 bajoc -a
 parat -ada
 tanoca
 pallús
 talós -ossa
 obtús -ussa
 espés -essa
 bajà -ana
 neci nècia
 beoci -òcia
 estúpid -a
 ignorant
 samaruc
 ↔ *espavilat -ada*
llest -a

abalançar-se v. pron.

llançar-se
 tirar-se
 envestir

abalisar v. tr.

senyalitzar
 marcar

abaltir-se v. pron.

endormiscar-se
 adormir-se
 ensopir-se
 ensonyar-se
 ↔ *despertar-se*
espavilar-se
eixorivir-se

abaltit -ida adj.

endormiscat -ada
 abatut -uda
 cansat -ada
 fatigat -ada
 ↔ *animat -ada*
espavilat -ada

abancalar v. tr.

esterrossar

abanderar v. tr.

1. [*posar-se al capdavant*]
 encapçalar
 dirigir
 liderar
2. [*un vaixell*]
 matricular
 inscriure

abanderat -ada m. i f.

1. [*d'una causa*]
 capdavanter -a
 portaveu
 representant
 adalil

2. [*que porta bandera*]
 banderer -a
 portaestendard
 gonfanoner -a

abandó m.

1. [*no oposar resistència*]
 abandonament
 claudicació (f.)
 rendició (f.)
 rendiment
2. [*no intentar aconseguir*]
 abandonament
 abdicació (f.)
 renúncia (f.)
 ↔ *perseverança (f.)*
constància (f.)
fermesa (f.)
3. [*deixar sense protecció*]
 deixadesa (f.)
 abandonament
 ↔ *cura (f.)*
protecció (f.)
4. [*entregar-se a una passió*]
 abandonament
 lliurament
 entrega
 ↔ *renúncia (f.)*
repressió (f.)
5. **a l'abandó**
 deixat de la mà de Déu
 de qualsevol manera
 sense orde ni concert
 ↔ *amb els cinc sentits*

abandonament m.

→ **abandó**

abandonar

1. v. tr. [*no oposar resistència*]
 claudicar
 rendir
 ↔ *prendre*
apoderar-se
2. v. tr. [*no continuar*]
 abdicar
 dimitir
 renunciar
 relinquir
 ↔ *perseverar*
continuar
3. v. tr. [*deixar sense protecció*]
 deixar
 descuidar
 descurar
 negligir
 ↔ *cuidar*
fer-se càrrec
4. v. tr. [*no prestar ajuda*]
 desemparrar
 deixar en l'estacada

↔ *ajudar*
auxiliar

5. v. tr. [*deixar d'estar*]
 partir
 anar-se'n
 marxar
 ↔ *quedar-se*
restar
6. v. pron. [*portar a l'extrem*]
 entregar-se
 lliurar-se
 donar-se
 confiar-se
 apassionar-se
 ↔ *reprimir-se*
renunciar

abandonat -ada adj.

1. [*sense companyia*]
 sol -a
 desemparrat -ada
 desatés -esa
 desvalgut -uda
 ↔ *acompanyat -ada*
2. [*sense tindre cura*]
 desastrat -ada
 descuidat -ada
 desarreglat -ada
 descurat -ada
 malendreçat -ada
 ↔ *curós -osa*
acurat -ada
3. [*sense parar atenció*]
 negligent
 despreocupat -ada
 despistat -ada
 ↔ *atent -a*
expectant
4. [*un lloc*]
 solitari -ària
 desert -a
 despoblat -ada
 deshabitat -ada
 fantasma
 ↔ *concorregut -uda*
poblat -ada

abans

1. adv. [*en temps passat*]
 anteriorment
 ↔ *posteriorment*
2. adv. [*fa poc de temps*]
 adés
 suara
3. adv. [*fa molt de temps*]
 antany
 antigament
4. adj. [*que precedeix*]
 anterior
 precedent

- 5. abans de tot**
de primer
primer que res
d'antuvi
↔ *a l'últim*
finalment
- abans-d'ahir** *adv.*
1. despús-ahir
fa dos dies
↔ *demà passat*
2. **abans-d'ahir l'altre**
despús-ahir no l'altre
fa tres dies
- abaratir** *v. tr.*
rebaixar
abaixar
disminuir
malbaratar
malvendre
desencarir
↔ *encarir*
- abarrancar** *v. tr.*
varar
encallar
embarrancar
- abarrotar** *v. tr.*
1. [*fer que càpia del tot*]
omplir {de gom a gom}
atapir
atapeir
inundar
↔ *despoblar*
2. [*ocupar tot l'espai*]
ataquinar
ataconar
- abarse** *m.*
rododendre
- abassegar** *v. tr.*
acaparar
acumular
monopolitzar
- abast** *m.*
1. [*zona d'influència*]
distància (*f.*)
àmbit
radi
2. [*conjunt d'aliments*]
abastiment
abastament
provisió (*f.*)
3. **a l'abast de**
a mà de
prop de
a tir
↔ *en la quinta forca*
4. **donar l'abast**
poder fer
ser capaç de fer

arribar a fer
↔ *no tindre prou mans*
no donar l'abast

abastador -a

1. *adj.* [*que es pot assolir*]
assequible
assolible
abastable
2. *m. i f.* [*ofici de proveir*]
abastidor -a
subministrador -a
proveïdor -a

abastament *m.*

abast

abastar

1. *v. tr. i intr.* [*fer possible || entendre*]
agafar
arribar
aconseguir
↔ *perdre*
2. *v. tr.* [*proveir de queviures*]
abastir
proveir
avituallar
subministrar
↔ *desproveir*

abastiment *m.*

abast

abastir *v. tr.*

- subministrar
proveir
aprovisionar
avituallar
abastar
↔ *desproveir*

abat -adessa *m. i f.*

- prior -a
superior -a
prelat -ada

abatiment *m.*

- cansament
aflicció (*f.*)
derrota (*f.*)
decandiment
esgotament
↔ *ànim*
coratge

abatollar *v. tr.*

- batollar
varejar

abatre

1. *v. tr.* [*tirar a terra*]
derrocar
tombar
demolir
derruir
↔ *alçar*
bastir

2. *v. tr.* [*fer anar avall*]

abaixar
arriar
↔ *dreçar*
adreçar
redreçar

3. *v. tr.* [*no respectar*]

descoratjar
pertorbar
humiliar
↔ *enaltir*

4. *v. tr. i pron.* [*perdre l'ànim*]

desanimar
desmoralitzar
afligir
↔ *enardir*
deixondir

5. *v. pron.* [*no pagar*]
fer fallida

abatut -uda

1. *adj.* [*tirat a terra*]
derrocat -ada
enderrocat -ada
derruït -ida
↔ *alçat -ada*
bastit -ida

2. *adj.* [*sense ànim*]
desanimat -ada
decaigut -uda
trist -a
afligit -ida
↔ *animat -ada*
despreocupat -ada

3. *adj.* [*no respectat*]

descoratjat -ada
pertorbat -ada
humiliat -ada
↔ *deixondit -ida*

4. *m. i f.* [*que fa bancarrota*]
bancarrotar -a

abdicació *f.*

renúncia
dimissió
↔ *assumpció*

abdicar *v. tr. i intr.*

renunciar
dimitir
cessar
destituir
revocar
resignar
abandonar
deixar
↔ *assumir*

Abdicar és renunciar a una dignitat sobirana; abdiquen, per tant, els reis o els emperadors. Els polítics *dimiteixen* d'un càrrec quan ho fan

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

per iniciativa pròpia, i són cessats, destituïts o revocats dels seus càrrecs per alguna altra autoritat superior. Es *resigna* un càrrec quan s'hi renuncia voluntàriament a favor d'una altra persona.

abdomen *m.*

ventre
panxa (*f.*)

abdominal *adj.*

ventral

abducció *f.*

1. [operació matemàtica]
probabilitat
2. [retindre a la força]
rapte (*m.*)
segrest (*m.*)

abducent *adj.*

abductor -a

abductor -a *adj.*

abducent

abecé *m.*

alfabet
beceroles (*f. pl.*)

abecedari *m.*

1. [conjunt de signes]
alfabet
2. [per a aprendre a llegir]
beceroles (*f. pl.*)
sil·labari

abegot *m.*

1. [abella mascle]
abellot
2. [insecte pelut]
borinot
bufaforats

abell *m.*

1. [niu d'abelles]
buc
rusc
arna (*f.*)
abeller
2. [conjunt d'abelles]
eixam
abeller

abellaire *m. i f.*

abeller -a
apicultor -a

abellar *m.*

abellera (*f.*)

abeller -a

1. *m. i f.* [cuidador d'abelles]
apicultor -a
2. *m.* [conjunt d'abelles]
eixam
abell
3. *m.* [niu d'abelles]
buc

rusc

arna (*f.*)

abell

abellera *f.*

abellar (*m.*)

abellidor -a *adj.*

desitjable
apetitós -osa
↔ *desagradable*
desplaent

abelliment *m.*

1. [cosa que abelleix]
incitació (*f.*)
seducció (*f.*)
desig
↔ *desgana* (*f.*)
2. [desig intens]
anhel
ambició (*f.*)
aspiració (*f.*)
↔ *indiferència* (*f.*)
defalliment
llanguiment

abellir *v. intr.*

apetir
agradar
↔ *desagradar*
repe llir

abellot *m.*

1. [abella mascle]
abegot
2. [insecte pelut]
borinot
bufaforats

aberració *f.*

1. [desviar-se del curs]
aberrància
incorrecció
anormalitat
↔ *correcció*
adequació
2. [pèrdua de la raó]
fol·lia
bogeria
alienació
↔ *seny* (*m.*)
3. [imatge defectuosa]
cromatisme (*m.*)

aberrant *adj.*

anormal
excepcional
↔ *normal*
habitual

abeurador *m.*

abeuradora (*f.*)
bevedor
obi
còm

abeuradora *f.*

abeurador (*m.*)
bevedor (*m.*)
obi (*m.*)
còm (*m.*)

abeurall *m.*

abeuratge

abeurar *v. tr.*

1. [donar a beure]
portar a beure
2. [cobrir d'un líquid]
banyar
amerar
remullar
xopar
↔ *eixugar*
assecar

abeuratge *m.*

1. [mescla d'aliment]
abeurall
2. [el fet d'abeurar]
abeurament

abillament *m.*

1. [posar en orde]
disposició (*f.*)
preparació (*f.*)
arranjament
ordenació (*f.*)
2. [objecte embellidor]
arreus (*pl.*)
ornaments (*pl.*)
guarniments (*pl.*)

abillar *v. tr.*

1. [posar en orde]
preparar
arreglar
arranjar
agençar
↔ *desabillar*
2. [donar bellesa]
adornar
embellir
ornamentar
ornar
decorar
guarnir
3. **abillar-la** [pop.]
tindre diners

abintestat *adv.*

intestat

abiogènesi *f.*

generació espontània

abis *m.*

abisme
espadat
penya-segat
cingle
precipici

abismal *adj.*

profund -a
abissal

↔ *superficial*

abismar

1. *v. tr. i pron. [fer anar endins]*

afonar
abissar
afonar
enfonsar
submergir

↔ *emergir*

2. *v. tr. [causar destrucció]*

destruir
desfer
aniquilar
anihilar
consumir
absorbir

3. *v. pron. [estar concentra]*

abstraure's
concentrar-se
↔ *distraure's*
despistar-se

abisme *m.*

1. [*profunditat immensa*]

abis
espatat
precipici

2. [*poét.*] [*regió dels morts*]

infern
bàratre

3. **al caire de l'abisme**

a l'abandó
deixat de la mà de Déu
↔ *a cobert*
a l'abric

abissal *adj.*

abismal
profund -a

abissini -inia *adj.*

etiop
etiòpic -a

abjecció *f.*

baixesa
infàmia
indignitat
iniquitat
↔ *dignitat*
noblesa

abjecte -ta *adj.*

baix -a
vil
menyspreable
infame
inic -iqua
↔ *august -a*
noble

abjuració *f.*

renúncia
abdicació
↔ *conversió*

abjurar *v. tr. i intr.*

apostatar
renegar
renunciar
↔ *convertir-se*

Abjurar és renunciar d'una manera solemne a una doctrina religiosa; per a *apostatar* cal presentar una petició formal d'apostasia en l'arquebisbat, i *renegar* d'una creença religiosa és renunciar-hi amb hostilitat.

ablació *f.*

extirpació
mutilació
amputació
↔ *empelt (m.)*

Tot i que, en sentit estricte, l'*ablació* és sinònim d'*amputació*, el seu ús ha tendit a especialitzar-se, fins al punt que, actualment, s'utilitza quasi exclusivament per a referir-se a l'extirpació del clitoris que es practica ritualment en algunes comunitats musulmanes.

ablamar *v. tr. i pron.*

encendre
abrandar
incendiar
cremar
aflamar
↔ *apagar*

ablanida *f.*

- [*fer blana una cosa*]
ablaniment (*m.*)
- [*sèrie de colps*]
llenya
batuda
allisada
estomacada
tacó (*m.*)
palissa
pallissa
passada de vara
passada de bastó

ablaniment *m.*

reblaniment
esponjositat (*f.*)
estovament
aflonjament
↔ *enduriment*

ablanir

- v. tr. i pron. [fer bla]*
reblanir

estovar
esponjar
estofar
aflonjar

↔ *endurir*

2. *v. tr. [conferir calma]*

suavitzar
calmar
mitigar
debilitar
descarregar
alleugerir
alleugerar
alleujar
alliberar
relaxar

↔ *carregar*

exasperar

3. *v. tr. [causar mal físic]*

apalissar
apallissar
pegar
assotar
colpejar
estomacar

ablució *f.*

purificació
llavament (*m.*)

abnegació *f.*

sacrifici (*m.*)
renúncia
renunciació
generositat
altruisme (*m.*)
↔ *egoisme (m.)*

abocador *m.*

1. [*part per on s'aboca*]

broc
bec
boca (*f.*)
↔ *cul*
fons

2. [*loc on s'aboca fem*]

abocament
femer
merder

abocament *m.*

1. [*loc on s'aboca fem*]

abocador
femer
merder

2. [*passar a un altre lloc*]

vessament

abocar

1. *v. tr. [posar junts]*

ajuntar [*dos recipients*]
amorrar
↔ *separar*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

2. v. tr. [no deixar dins]

traure
escampar
buidar
vessar
desaiguar
↔ *omplir*

abolible adj.

revocable
abrogable
anul·lable
derogable
↔ *validable*
legislatiu -iva

abolició f.

aboliment (m.)
cancel·lació
derogació
invalidació
anul·lació
↔ *validació*
instauració
implantació

aboliment m.

→ **abolició**

abolir v. tr.

derogar
abrogar
revoca
cassar
anul·lar
cancel·lar
invalidar
rescindir
↔ *validar*
promoure
legislar

El verb *abolir* se sol utilitzar amb una forta càrrega ideològica per a referir-se a una llei o a una pràctica social: *s'aboléix* la pena de mort, l'esclavitud o la segregació racial. *S'abroga* una llei quan es deixa sense vigor completament. Per contra, el verb *derogar* s'utilitza per a referir-se tant a una part (un article, un títol) com a tota la llei. Es *revoquen* les sentències i les decisions judicials, així com les comissions de servici o els testaments; també poden *revocar-se* les lleis o altres disposicions pel mateix òrgan que les va dictar. Es *cassa* una sentència quan un tribunal de rang superior estima que no s'ajusta a la normativa legal. Es *cancel·len* els deutes o altres obligacions. Els contractes es *rescindeixen*.

abominable adj.

odiós -osa
indesitjable
repulsiu -iva
funest -a
repugnant
↔ *excel·lent*
esplèndid -a
admirable
lloable

abominació f.

aversió
avorriment (m.)
repulsió
blasme (m.)
↔ *adoració*
creença

abominar v. tr.

odiar
avorrir
detestar
reprovar
↔ *apreciar*
estimar

abonament m.

bonificació (f.)
fiança (f.)
penyora (f.)
garantia (f.)

abonançar v. intr. i pron.

millorar
fer bon temps
↔ *encapotar-se*
emborrascar-se

abonar

1. v. tr. [conferir certesa]
admetre
fiar-se
↔ *desconfiar*
malfiar-se
2. v. tr. [fer-se responsable]
fiançar
garantir
assegurar
↔ *desentendre's*
desvincular-se
3. v. tr. [pagar els deutes]
bonificar
↔ *acreditar*
4. v. pron. [prendre abonament]
afiliar-se
inscriure's
↔ *donar-se de baixa*

abonat -ada m. i f.

inscrit -a
afiliat -ada
subscrit -a
↔ *donat -ada de baixa*

abonyar v. tr. i pron.

deformar
abonyegar
desfigurar
nyaufar
↔ *desabonyegar*

abonyegadura f.

bony (m.)
abonyegament (m.)
protuberància
botija

abonyegament m.

bony
abonyegadura (f.)
protuberància (f.)
botija (f.)

abonyegar v. tr. i pron.

deformar
abonyar
desfigurar
nyaufar
↔ *desabonyegar*

aborció f.

avortament (m.)
avort (m.)

abordar

1. v. tr. i pron. [fer tocar un vaixell]

atansar
apropar
acostar
llançar
atracar
↔ *separar-se*
allunyar-se

2. v. intr. [fer-se present]

arribar
desembarcar
ancorar
↔ *partir*

3. v. tr. [fer-se càrrec]

començar
encetar
mamprendre
emprendre
↔ *ajornar*
desentendre's

abordatge m.

1. abordament

2. a l'abordatge

a l'atac
a la caça
↔ *alto el foc*

aborigen adj.

indígena
primitiu -iva
nadiu -a
natural
originari -ària

autòcton -a
 ↔ *foraster -a*
estranger -a
aborrallonar-se *v. pron.*
 agrupar-se
 congriar-se [el cel]
 ↔ *aclarir-se*
asserenar-se
aborregar-se *v. pron.*
 mediocritzar-se
 vulgaritzar-se
 adotzenar-se
 ↔ *formar-se*
madurar
aborronament *m.*
 estremiment
 tremolor (f.)
 esgarriament
abraç *m.*
 abraçada (f.)
 efusió (f.)
 ↔ *refús*
abraçada *f.*
 abraç (m.)
 efusió
 ↔ *refús* (m.)
abraçadora *f.*
 anella
 brida
 brocal (m.)
 cércol (m.)
abraçar
 1. *v. tr. i pron.* [abastar un espai]
 rodejar
 envoltar
 estretir
 agafar
 ↔ *separar*
 2. *v. tr.* [incloure dins]
 envoltar
 rodejar
 cenyir
 ↔ *eixamplar*
 3. *v. tr.* [assumir una idea]
 entregar-se
 adherir-se
 4. *v. tr.* [ser part d'un tof]
 incloure
 comprendre
 contindre
 contenir
abrandar
 1. *v. tr. i pron.* [fer créixer el foc]
 incendiar
 inflamar
 cremar
 ablamar
 aflamar

↔ *apagar*
sufocar
 2. *v. tr.* [causar exaltació]
 apassionar
 emocionar
 embriagar
 exaltar
 ↔ *tranquil·litzar*
calmar
abraonar
 1. *v. tr.* [fer abraçar]
 agafar
 agarrar
 arrambar
 ↔ *desprendre's*
deslliurar
 2. *v. pron.* [fer-se mal]
 barallar-se
 pegar-se
 ↔ *separar-se*
abrasador -a *adj.*
 calent -a
 abrasidor -a
 abrusador -a
 cremador -a
 ↔ *gelat -ada*
fred -a
abrasar
 1. *v. tr.* [reduir a brases]
 cremar
 incendiar
 calcinar
 carbonitzar
 socarrar
 2. *v. tr. i pron.* [provocar calor]
 cremar
 socarrar
 rostir
 abrasir
 abrusar
 ↔ *gelar*
refredar
abrasidor -a *adj.*
 → **abrasador**
abrasió *f.*
 1. [fer perdre ús]
 desgast (m.)
 erosió [del terreny]
 ↔ *enteresa*
compacitat
 2. [lesió en la pell]
 cremada
 mal (m.)
abrasir
 → **abrasar**
abrasiu
 1. *m.* [per a raspar]
 polidor

raspador
 esmolador
 2. *adj.* [que causa desgaf]
 desgastador -a
 erosiu -iva
 ↔ *reparador -a*
abret *m.*
 balsamina (f.)
abreujar *v. tr.*
 → **abreviar**
abreviació *f.*
 abreujament (m.)
abreviar *v. tr.*
 abreujar
 reduir
 disminuir
 acurtar
 escurçar
 resumir
 compendiar
 ↔ *ampliar*
estendre
abreviatura *f.*
 símbol (m.)
 sigla
 acrònim
 L'abreviatura és la reducció d'una paraula a algunes de les seues lletres (*avinguda* → *av.*); el símbol té un caràcter internacional i no té per què tindre una relació amb la grafia de la paraula (*euro* → €); la sigla està formada amb la lletra inicial de diverses paraules (*Institut Valencià d'Art Modern* → *IVAM*), i l'acrònim utilitza diverses lletres d'alguna de les paraules que el formen per a fer-lo llegible (*Institut Valencià de la Joventut* → *IVAJ*).
abric *m.*
 1. [peça de vestir]
 jaqueta (f.)
 gec
 pellissa (f.)
 gavany
 capot
 2. [loc de protecció]
 cobert
 porxe
 aixopluc
 refugi
 recer
 redós
 3. [fet beneficiós]
 protecció (f.)
 ajuda (f.)
 empara (f.)
 ↔ *abandó*

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

4. **a l'abric de**
a cobert de
a recer de
a redós de
↔ *a pit descobert*
sense abric

abricall *m.*

- [*peça de vestir*]
abric
mantell
guardafred
- [*roba de llit*]
manta (*f.*)
flassada (*f.*)
cobertor
- [*lloc de protecció*]
cobert
porxe
aixopluc
refugi
recer
abric

abrigar *v. tr.*
abrigallar
cobrir
tapar
protegir
resguardar
↔ *desabrigar*
despullar

abril *m.*
primavera (*f.*)
anys (*pl.*)

abrillantar *v. tr.*
polir
il·lustrar
enlluïtir
brunyir
↔ *embrutar*
empastrar

abrinat -ada *adj.*
1. [*de fibres regulars*]
llis -a [*referit a la fusta*]
↔ *enrivetat -ada*

2. [*sense grossària*]
esvelt -a
prim -a
↔ *gros -ossa*

abrivada *f.*
envestida
espenta
arrancada
embranzida
↔ *parada*

abrivament *m.*
impetuositat (*f.*)
valentia (*f.*)
intrepidesa (*f.*)

abrivada (*f.*)
afany
↔ *covardia* (*f.*)
por (*f.*)

abrivar

- v. tr.* [*fer anar fort*]
impulsar
espentar
llançar
tirar
↔ *retindre*
retenir
aguantar
- v. tr.* [*moure a l'acció*]
inflamar
enardir
excitar
↔ *calmar*
- v. pron.* [*fer un treball*]
llançar-se
lliurar-se
entregar-se
apassionar-se
↔ *dubtar*

abrivat -ada *adj.*
impetuós -osa
intrèpid -a
valent -a
↔ *apàtic -a*
dubtós -osa

abrogar *v. tr.*
abolir
anullar
invalidar
cancel·lar
liquidar
revocar
derogar
modificar
↔ *restablir*
reordenar

abròtan *m.*

broida

abrupció *f.*

- [*deixar d'estar unit*]
ruptura
separació
trencament (*m.*)
↔ *unió*
reunió
- [*malaltia física*]
fractura
trencament (*m.*)
↔ *juntura*

abrupte -ta *adj.*

- [*de difícil accés*]
escarpat -ada
accidentat -ada

escabros -osa
fragós -osa
espadat -ada
salvatge
irregular
desigual
difícil
↔ *practicable*
transitable

- [*sense elegància*]
aspre -pra
rude
sec -a
tosc -a
bast -a
brusc -a
↔ *seré -ena*
calmós -osa

abrusador -a *adj.*

abrasador -a
abrasidor -a
calent -a
xafogós -osa
tòrrid -a
roent
brusent
ardent
↔ *gelat -ada*

abrusar *v. tr. i pron.*

abrasar
abrasir
cremar
incendiar
calcinar
carbonitzar
socarrar

abscés *m.*

inflamació (*f.*)
apostema
tumefacció (*f.*)
tumor

abscisió *f.*

ablació
extirpació
separació
↔ *unió*
juntura

absència *f.*

- [*trobar-se absent*]
falta
desaparició
inassistència
absentisme (*m.*)
↔ *assistència*
concurrència
- [*no tindre presència*]
mancaça
falta

inexistència
buit (m.)
privació
↔ *presència*
disposició

3. **brillar per la seua absència**
no veure-li el pèl
no posar els peus
↔ *fer acte de presència*

4. **en absència de**
a falta de
trobar a faltar
↔ *fer cos present*

absent adj.

- [no prestar atenció]
distret -a
abstret -a
inatent -a
abismat -ada
↔ *concentrat -ada*
centrat -ada
- [no estar en un lloc]
allunyat -ada
distant
separat -ada
↔ *pròxim -a*
tocant

absentar v. tr. i pron.

separar
allunyar
↔ *unir*

absentisme m.

absència (f.)
allunyament
separació (f.)
↔ *assistència* (f.)

àbsida f.

absis (m.)
absidiola

absis m.

àbsida (f.)
absidiola (f.)

absoldre v. tr.

- [deixar lliure]
exculpar [d'un càrrec]
eximir
amnistiar
↔ *condemnar*
- [no tindre en compte]
deslliurar
perdonar
rellevar
↔ *condemnar*

absolt -a adj.

exculpat -ada
perdonat -ada
↔ *condemnat -ada*
inculpat -ada

absoltes f. pl.
respons (m. sing.)
responsori (m. sing.)

absolució f.

perdó (m.)
remissió
gràcia
oblit (m.)
indult (m.)
condonació
commutació
↔ *condemna*
inculpació

absolut -a adj.

- il·limitat -ada
total
complet -a
incondicional
radical
↔ *limitat -ada*
- en absolut**
de cap de les maneres
gens ni miqueta
↔ *sens dubte*

absolutisme m.

despotisme
tirania (f.)
dictadura (f.)
autoritarisme
↔ *igualtat* (f.)
democràcia (f.)

absolutista adj.

dèspota
autòcrata
imperios -osa
tirànic -a
dictatorial
↔ *just -a*
magnànim -a

absolutori -òria adj.

exculpatori -òria
eximent
↔ *comminatori -òria*
inculpatori -òria

absorbent adj.

- [que reté el líquid]
dessecant
assecant
↔ *impermeable*
- [que atrau l'atenció]
acaparador -a
apassionant
↔ *insubstancial*
insuls -a

absorbiment m.

- [trobar-se absorf]
admiració (f.)
abstracció (f.)

embadaliment
↔ *consciència* (f.)
concentració (f.)

- [fet de retindre]
aspiració (f.)
libació (f.)
succió (f.)
↔ *expulsió* (f.)
transpiració (f.)

absorbir v. tr.

xuplar
xuclar
aspirar
libar
succionar
↔ *expulsar*
bufar

absorció f.

- [fet de retindre]
aspiració
libació [d'un líquid]
succió
↔ *expulsió*
transpiració
- [resultat d'unir-se]
incorporació
annexió
unió
↔ *segregació*
disgregació

absort -a adj.

- [entregat a un treball]
admirat -ada
abstret -a
embadalit -ida
pensatiu -iva
pensarós -osa
consirós -osa
absent
↔ *conscient*
concentrat -ada
- [amb l'ànim suspès]
admirat -ada
sorprès -esa
embadalit -ida
atònit -a
bocabadat -ada
↔ *despert -a*
conscient

abstemi -èmia adj.

aiguader -a
↔ *embriac -aga*

abstenció f.

renúncia
absteniment (m.)
inhibició
↔ *participació*
concurrència

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

abstenir-se *v. pron.*

→ **abstindre's**

abstergent *adj.*

detergent

abluent

netejador -a

abstergir *v. tr.*

netejar

enlluïtir

↔ *embrutar*

tacar

abstindre's *v. pron.*

abstenir-se

privar-se

inhibir-se

renunciar

prescindir

↔ *participar*

concurrer

Ens *abstemim* del que desitgem i està al nostre abast; ens *privem* del que tenim; ens *inhibim* del que no ens incumbeix; *renunciem* al que no ens interessa o no podem aconseguir; *prescindim* del que considerem superflu.

abstinència *f.*

1. [*deixar de fer*] continència
renúncia [*d'un desig*]
↔ *desfogament* (m.)
exaltació

2. [*no menjar de tot*] dejuni (m.)
privació
renúncia
vigília

abstinent *adj.*

abstemí -èmia

dejú -una

abstracció *f.*

1. [*operació mental*] inducció
idealització
↔ *concreció*
actualització

2. [*trobar-se abstret*] concentració
embadaliment (m.)
↔ *atenció*

abstracte -ta *adj.*

1. [*sense concreció*] indefinit -ida
indeterminat -ada
inconcret -a
imprecís -isa
irreal
immaterial

↔ *concret -a*

precís -isa

2. [*de gran idealisme*]

conceptual

ideal

↔ *concret -a*

real

3. **en abstracte**

en teoria

per definició

↔ *en concret*

abraure

1. *v. tr.* [*considerar un fet*]

sintetitzar

extraure

induir

conceptualitzar

↔ *ampliar*

detallar

2. *v. pron.* [*estar concentrat*]

pensar

meditar

reflexionar

embadalir-se

concentrar-se

↔ *despreocupar-se*

abstret -a *adj.*

1. [*que s'abrau*] distret -a
embadalit -ida
cavihlós -osa
pensatiu -iva
pensarós -osa
consirós -osa
reflexiu -iva
↔ *atent -a*
despreocupat -ada

2. [*que es retrau*] retret -a
tímid -a
introvertit -ida
↔ *expansiu -iva*
extravertit -ida

abstrús -usa *adj.*

difícil
complex -a
enrevessat -ada
inintel·ligible
incomprensible
indesxifrabl
↔ *senzill -a*
simple
clar -a

absurd -a

1. *adj.* [*sense lògica*] irracional
il·lògic -a
desenraonat -ada

ridícul -a

↔ *lògic -a*

enraonat -ada

2. *m.* [*cosa il·lògica*]

disbarat

desraó (f.)

incongruència (f.)

paradoxa (f.)

contrasentit

deliri

↔ *congruència* (f.)

coherència (f.)

raó (f.)

absurditat *f.*

despropòsit (m.)

inconveniència

absurd (m.)

incongruència

↔ *congruència*

sentit (m.)

abúlia *f.*

apatia

desgana

passivitat

displícència

atonia

↔ *intrepidesa*

valor (m.)

espenta

abúlic -a *adj.*

apàtic -a

desganat -ada

passiu -iva

desinteressat -ada

displícenc

↔ *viu viva*

pusi·llànime

abundància *f.*

1. [*gran quantitat*] multitud
abundor
copiositat
afluència
opulència
↔ *escassetat*
falta

2. [*situació estable*] prosperitat
riquesa
benestar (m.)
folgança
↔ *misèria*
pobresa
escassetat

3. **en abundància**

a manta

a cabassos

a borbollons

a feixos
 ↔ *un bri de*
un pensament de
4. nadar en l'abundància
 tindre el renyó cobert
 tindre la butxaca plena
 anar cosit de bitllets
 ↔ *passar-la magra*
més pobre que una rata

abundant *adj.*
 gran
 abundós -osa
 innombrable
 voluminós -osa
 copios -osa
 exuberant
 nombrós -osa
 ric -a
 pantagruèlic -a
 opim -a
 fèrtil
 ↔ *escàs -assa*
miser -a

abundar *v. intr.*
 predominar
 afluir
 sobrar
 espletar
 excel·lir
 redundar
 ↔ *faltar*
escassejar

abundor *f.*
1. [*gran quantitat*]
 multitud
 abundància
 copiositat
 afluència
 opulència
 ↔ *escassetat*
falta

2. [*situació estable*]
 prosperitat
 riquesa
 benestar (*m.*)
 folgança
 ↔ *misèria*
pobresa
escassetat

abús *m.*
1. [*ús excessiu*]
 excés
 extralimitació (*f.*)
 exageració (*f.*)
 ↔ *mesura* (*f.*)
equilibri
2. [*ús injust*]
 explotació (*f.*)

injustícia (*f.*)
 extorsió (*f.*)
 ↔ *justícia* (*f.*)
benignitat (*f.*)

abusador -a *adj.*
 aprofitat -ada
 profitós -osa
 explotador -a
 dèspota
 enganyador -a
 ↔ *just -a*
equànime
honest -a

abusar *v. intr.*
1. [*fer un ús excessiu*]
 excedir-se
 passar-se'n
 extralimitar-se
 sobrepassar
 ↔ *controlar*
limitar
restringir

2. [*aprofitar-se d'algú*]
 explotar
 exprimir
 ↔ *respectar*
considerar

3. [*causar mal físic*]
 forçar
 violar
 seduir
 ↔ *respectar*

abusiu -iva *adj.*
 excessiu -iva
 desmesurat -ada
 injust -a
 ↔ *equilibrat -ada*
just -a

acabacases *m. i f.*
 malgastador -a
 dilapidador -a
 balafiador -a
 ↔ *estalviador -a*
economitzador -a

acabalar *v. tr.*
 ajuntar
 arregar
 reunir
 enriquir-se
 ↔ *gastar*
desprendre's

acabalat -ada *adj.*
 acomodat -ada
 adinerat -ada
 benestant
 privilegiat -ada
 ric -a
 enriquit -ida

milionari -ària
 hisendat -ada
 ↔ *pobre -bra*
miserable
necessitat -ada

acaball *m.*

1. *fi*
 acabament
 conclusió (*f.*)
 darrera (*f.*)
 final
 ↔ *inici*
començament
principi
2. **tindre mal acaball**
 acabar com el rosari de
 l'aurora
 acabar com el ball de Torrent
 ↔ *eixir del pas*

acaballes *f. pl.*

1. [*finalitzar un acte*]
 darrera (*sing.*)
 acabament (*m. sing.*)
fi (*m. sing.*)
 ↔ *inici* (*m. sing.*)
inauguració (*sing.*)
principi (*m. sing.*)
2. [*final de la vida*]
 mort (*sing.*)
 postremitat (*sing.*)
3. **estar a les acaballes**
 estar més allà que ací
 estar en les últimes
 arribar-li l'hora
 estar a les portes de la mort
 estar en les últimes barrades
 estar ferit de l'ala
 tindre els dies comptats
 tindre les ferradures a l'aire
 tindre un peu en la fossa
 tindre un peu en la tomba
 estar amb un peu en l'altre
 món
 quedar-li poques tallades de
 cabell
 estar a remulla
 poder fer-li la caixa
 ↔ *en la flor de la vida*
en la primavera de la vida

acabament *m.*

1. [*portar a terme*]
 retoc
 arredoniment
 enllestiment
 tancament
 terminació (*f.*)
 ↔ *començament*
inici

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

Q

R

S

T

U

V

W

X

Y

Z

2. [sense continuar]
fi (f.)
extrem
final
límit
finiment
↔ *origen*
principi

3. [fase última]
rematada (f.)
coronament
retoc
↔ *començament*
principi

acabant**en acabant**

- més tard
tot seguit
una vegada (que)
una volta (que)
↔ *ara per ara*
a hores d'ara

acabar

1. v. tr. [arribar a la fi]
finalitzar
cloure
culminar
ultimar
liquidar
rematar
tancar
↔ *començar*
iniciar
mamprendre
2. [tindre fi]
finalitzar
cloure
3. v. tr. i pron. [no deixar res]
esgotar
exhaurir
extingir
4. **de mai acabar**
més llarg que un dia sense pa
més llarg que el somni d'un
porc
més llarg que un dejuni
ser la cançó de l'enfadós
↔ *més curt que una cua de*
conill

acabat¹ -ada

1. adj. [que té el que cal]
finalitzat -ada
resolt -a
a punt
enllestit -ida
decidit -ida
↔ *incomplet -a*
inconclús -usa

2. adj. [sense forces]
destruït -ida
cansat -ada
malparat -ada
esgotat -ada
debilitat -ada
↔ *vigorós -osa*
viu viva

3. m. [portar a terme]
retoc
arredoniment
enllestiment
tancament
terminació (f.)
↔ *començament*
inici

acabat² adv. [en temps posterior]

1. després
tot seguit
immediatament
arran
2. **acabat de**
d'última hora
de l'última fornada
de poc de temps
↔ *més vell que l'anar a peu*
més vell que la tinya
3. **en acabat**
en acabant
més tard
tot seguit
una vegada (que)
una volta (que)
↔ *ara per ara*
a hores d'ara

acabdillar v. tr.

- comandar
capitanejar
guiar
dirigir
↔ *obeir*
seguir

acaçament m.

- persecució (f.)
assetjament
caça (f.)

acaçar v. tr.

- perseguir
encalçar
empaitar

acadèmia f.

- escola
col·legi (m.)
liceu (m.)
centre d'estudis (m.)

acadèmic -a adj.

1. [que segueix la norma]
normatiu -iva

- canònic -a
clàssic -a
purista
↔ *innovador -a*
revolucionari -ària

2. [relatiu als estudis]

- escolar
educatiu -iva
academicisme m.
amanerament
rutina (f.)
classicisme
aticisme
↔ *simplicitat* (f.)
senzillesa (f.)

acalar

1. v. tr. [portar més avall]
abaixar
acotar
arriar
↔ *apujar*
alçar
2. v. pron. [fer avall el cos]
inclinat-se
acatxar-se
ajupir-se
↔ *alçar-se*

acalorada f.→ **acolorament****acolorament** m.

1. [sensació de calor]
ardor
calor (f.)
sufocació (f.)
↔ *fredor* (f.)
tebiesa (f.)
2. [discutir amb força]
passió (f.)
vehemència (f.)
exaltació (f.)
enfuriment
irritació (f.)
↔ *serenar* (f.)
temprança (f.)
tranquil·litat (f.)

acalorar v. tr. i pron.

1. [moure a fer]
animar
excitar
exaltar
enardir
enfurir
enrabiar
↔ *asserenar*
tranquil·litzar
calmar
2. [donar calor]
calfar